

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Студентки 5 курсу, 11 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
освітньої програми «Публічне
управління та адміністрування»

Марченко
Вікторія
Кирилівна

(підпис студента)

Науковий керівник
к. держ. упр., доцент

Розметова
Олена
Григорівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
к. держ. упр.

Динник
Ірина Петрівна

(підпис гаранта)

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Освітня програма: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

«30» грудня 2022 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Марченко Вікторії Кирилівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Механізми реалізації державної молодіжної політики в Україні»

Затверджена наказом ректора від «14» грудня 2022 р. № 3416

2.Строк здачі студентом закінченої роботи: 01.02.2023

3.Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є дослідження механізму реалізації державної молодіжної політики та пошук шляхів її оптимізації з урахуванням закордонного досвіду.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації державної молодіжної політики.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи оптимізації державної молодіжної політики в Україні (на прикладі діяльності Сумської міської територіальної громади).

4.Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1. Сутність, зміст та основні засади формування молодіжної політики в Україні

1.2. Аналіз ефективності реалізації молодіжної політики на прикладі ДМП

РОЗДІЛ 2. НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ

2.1 Перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики

2.2 Розроблення «дорожньої карти» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5.Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 24.11.2022	24.11.2022
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 30.12.2022	30.12.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 10.01.2023	10.01.2023
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.01.2023	20.01.2023
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 27.01.2023	27.01.2023
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.02.2023	01.02.2023
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-02.06.2023	01-02.06.2023
8	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.02.2023	До 10.02.2023
9	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «30» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Розметова О.Г.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Динник І.П.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Марченко В.К.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи:

Випускна кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, присвячену питанням механізму реалізації державної молодіжної політики в Україні. Майбутнє України та українців залежить від молоді, яка підтверджує вибір українського народу щодо європейської інтеграції. Сьогодні молоде покоління вважають перехідним, адже воно живе у період великих перетворень, де стаються глобальні потрясіння та з'являються нові можливості для реалізації ідей. Саме молоді люди мають реалізувати вибір українського народу щодо демократизації суспільства та євроінтеграції.

У випускній кваліфікаційній роботі студентом визначено сутність, зміст та основні засади формування молодіжної політики в Україні; проаналізовано ефективність реалізації молодіжної політики на прикладі Сумської міської територіальної громади; визначено перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики; розроблено «дорожню карту» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді.

Робота виконана на достатньому науковому рівні, є самостійним дослідженням студента, повністю розкриває обрану тему, відповідає за змістом та оформленням встановленим вимогам.

Вважаю, що випускна кваліфікаційна робота заслуговує позитивної оцінки, а її автор, Марченко Вікторія Кирилівна, отримання кваліфікації бакалавра зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Розметова О.Г. _____

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Динник Ірина Петрівна _____

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу:

Випускна кваліфікаційна робота студента Марченко В.К. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми: Динник І.П. _____

(підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Н.Л. _____

(підпис)

«01» лютого 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ	6
1.1. Сутність, зміст та основні засади формування молодіжної політики в Україні.....	6
1.2. Аналіз ефективності реалізації молодіжної політики на прикладі Сумської міської територіальної громади	11
РОЗДІЛ 2. НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ	23
2.1 Перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики.....	23
2.2 Розроблення «дорожньої карти» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді.....	28
ВИСНОВКИ	3
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	38
ДОДАТКИ	44

ВСТУП

Актуальність теми. Проблеми розвитку механізму реалізації державної молодіжної політики в Україні накопичувалися протягом багатьох років та сьогодні потребують нагального вирішення.

Впровадження місцевого самоврядування та організації територіальних структур владних засобів є важливою складовою стратегічного планування в Україні. Формування інститутів прямої демократії, формування багатих громад у різних напрямках додасть якості та місцевої влади існуванню місцевого самоврядування [19].

В країні децентралізація помітно впливає на зміни становища й пострадянської адміністративної системи управління. Завдяки тому, що на місця передано повноваження для місцевих органів влади зі значними фінансовими ресурсами з можливостями громади, що впливає на зміну вектору для руху і розвитку. Регіони стають потужними та самодостатніми. Розвиток починає рухати молоде покоління зі свіжими поглядами починає, яка буде країну, оскільки молоді люди - це не лише основа сильного суспільства, а й сильної держави з інвоційним поступом.

Майбутнє України та українців залежить від молоді, яка підтверджує вибір українського народу щодо європейської цивілізації. Сьогодні молоде покоління вважають перехідним, адже живе у пору великих перетворень, де стаються глобальні потрясіння та з'являються нові можливості для реалізації ідей.

Саме молоді люди утвердили європейський цивілізаційний вибір українського народу. Нині молодь називають поколінням перехідного періоду, яке живе в епоху бурхливих і глибоких перетворень, у роки потрясінь та нових можливостей.

Значна кількість науковців описувала в своїх наукових працях різні проблеми та аспекти реалізації державної молодіжної політики. Зокрема, теоретичні аспекти

того, як функціонує молодіжна політика досліджували: Балакірева О., Гиренко Л., Канавець М., Василенко Н., Васютинський В., Грінін Л., Гавловська А., Карімов Г., Гайванович І., Галабурда Ю., Барабаш В., Головенько В., Духневич В., Шаповалов А., Квітка А.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження механізму реалізації державної молодіжної політики та пошук шляхів її оптимізації з урахуванням закордонного досвіду.

Для реалізації мети було поставлено наступні *завдання*:

- визначити сутність, зміст та основні засади формування молодіжної політики в Україні;
- проаналізувати ефективність реалізації молодіжної політики на прикладі Сумської міської територіальної громади;
- визначити перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики;
- розробити «дорожню карту» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді.

Об'єктом дослідження є процес формування та реалізації державної молодіжної політики.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи оптимізації державної молодіжної політики в Україні (на прикладі діяльності Сумської міської територіальної громади).

Методи дослідження. Для вирішення завдань використовувались спеціальні та загальнонаукові методи: синтез, аналітика - для виконання деталей предмета дослідження; узагальнення - виявлення теоретичних та методологічних основ реалізації механізмів молодіжної політики; порівняння та систематизація - вивчення нормативно-правової допомоги щодо реалізації молодіжної політики; системність - демонстрація концептуальних основ молодіжної політики; логічний, діалектичний, узагальнений, комплексний та систематизований підходи -

вдосконалення апарату концептуального дослідження; статистичний аналіз, порівняння та узагальнення - при вивченні особливостей запровадження механізмів молодіжної політики; моделювання - регіони, що розвиваються, для вдосконалення механізмів молодіжної політики.

Інформаційними джерелами дослідження виступають офіційні статистичні та оперативні дані органів публічної влади Сумської міської територіальної громади, Державної служби статистики України, нормативно-правова база, інформація мережі Internet, розробки наукових та медичних організацій, провідних вчених і фахівців України та інших країн, а також результати власних досліджень і розрахунків.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 43 сторінку, з них 37 сторінки основного тексту. Робота включає 4 таблиці, 2 рисунки, 1 додаток. Список використаних джерел налічує 35 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1. Сутність, зміст та основні засади формування молодіжної політики в Україні

Українську молодіжну політику можна визначити як систематичну державну діяльність щодо молоді та молодіжних рухів, яка впливає на створення національних, політичних, правових, соціально-економічних, організаційних умов для визначення гарантій власних орієнтирів у житті, фізичних, інтелектуальних, моральних планів розвитку молоді, втілення їх творчих здібностей в особистих чи національних інтересах [21].

Молодіжна політика здійснюється для населення від 14 до 35 років і не залежить від походження, соціального та майнового стану, раси та національності, статі, освіти, мови, релігії, статі. Діяльність здійснює виконавча влада та установи України, соціальні установи та молодіжні об'єднання [1].

Аналіз молодіжної політики показав, що це складна багатогранна система відносин, в якій ми визначаємо відносно незалежні структурні елементи, такі як ідеї, концепції, принципи, функції, пріоритети, ключові напрямки, стратегії та тактики соціального розвитку нового покоління; відносини молоді та інших суб'єктів соціально-політичних процесів, пов'язаних з розробкою та реалізацією молодіжної політики (процес політичної соціалізації молоді); ряд політичних та адміністративних рішень, прийнятих компетентними органами в контексті молодіжної політики.

Існує кілька підходів до вивчення молодіжної політики в сучасній науці: організаційний; розгляд молодіжної політики зі сторони механізму забезпечення пам'яті та знань поколінь; обговорення молодіжної політики як галузі соціального

дизайну; як фактор, що впливає на європейську та світову інтеграцію; як фактор соціального розвитку молоді [25].

Для кращого розуміння такого явища розглянемо підходи до визначення поняття молодіжної політики: В. Барабаш, О. Шаповал, А. Матвієнко «Молодіжна політика – це цілісна державна політика, проведення якої повинно охоплювати всі елементи — від принципів формування та планування цілого комплексу соціально-економічних заходів в інтересах молоді і всього суспільства до виділення правових, матеріальних, організаційних гарантій її здійснення на практиці» (додаток А).

В. Криворученко «Молодіжна політика – це сукупність дій всіх державних і громадських інституцій, проте кожен її суб'єкт, соціальна інституція здійснює її диференційовано, відповідно до своїх потреб і можливостей з урахуванням місцевих умов» [28].

В. Лісовський «Молодіжна політика – це система заходів із «завоювання», утримання і підтримки певного соціального (економічного, правового, політичного, етнічного, культурологічного, тощо) статусу групи молоді, яка через ті або інші причини виявлялася або може виявитися у перспективі в скрутному, обмеженому становищі в порівнянні з іншими групами (верствами) населення і при цьому лише власними силами не в змозі поліпшити своє становище».

Л. Пал «Молодіжна політика – це напрям дії або утримання від неї, обраний державними органами для розв'язання певної проблеми».

І. Гайванович «Молодіжна політика – це, по-перше, система ідей, теоретичних положень про місце і роль молодого покоління в суспільстві; по-друге, це практична діяльність суб'єктів такої політики: громадських організацій та інших соціальних інститутів щодо реалізації цих ідей, положень і директив з метою формування і розвитку молоді, реалізації творчих потенціалів в інтересах будівництва нового суспільства» [30].

М. Перепилиця «Молодіжна політика – це комплексне явище, що є результатом практичної, науково-теоретичної, ідеологічної та іншої діяльності соціальних інституцій стосовно молоді».

Молодіжна політика ґрунтується на таких засадах [2]:

- принцип національної інтеграції і єдності серед молодих людей;
- необхідність підтримувати та розвивати культурну ідентичність;
- підтримувати ініціативність і активність молодого покоління, її участь у формуванні політики;
- розширювати права та можливості молодих людей;
- підтримувати правову та соціальну захищеність молоді.

Вітчизняний науковець В. Головенько, дослідуючи як формується і реалізується молодіжна політика в нашій країні, відмітив, що в її основі лежать такі принципи:

- принцип участі, згідно з яким саме молодим громадянам, їх об'єднанням, організаціям належить роль суб'єкт створення і втілення молодіжної політики. Особливе значення відповідно до цього принципу мають громадські молодіжні і дитячі організації, загалом організовані структури руху молоді;
- принцип гарантій, за ним державою надаються кожному молодому громадянину мінімальні державні соціальні послуги, змістом яких є освіта, виховання, духовний і фізичний розвиток, професійна підготовка і влаштування на роботу. Далі розвиватися і самореалізовуватися - це, перш за все, завдання власне індивіда, його самовдосконалення. Це можна стимулювати по-різному, зокрема, використовуючи кредитування, раціональні пільги, визначення і заохочення найкращої і найефективнішої діяльності [27];
- соціальна компенсація. Тут йдеться про правову та соціальну захищеність саме тих молодих громадян, які через власний соціальний статус та стан

здоров'я не можуть самотужки подбати про себе (йдеться про дітей з багатодітних чи неповних сімей, сиріт, молодих інвалідів та ін.). Також країна повинна взяти на себе зобов'язання максимально гарантувати молодим людям, що буде використовуватися не тільки особисті можливості молоді. Метою цього принципу є те, щоб держава активно підтримувала молодіжні інновації, щоб здійснювалися програми і проекти, які реалізує, насамперед, своїми силами власне молодь;

- принцип пріоритету коли здійснюється молодіжна політика, здійснюються підтримка тих молодіжних проектів, ініціатив, що допомагають розв'язувати найактуальніші молодіжні проблеми;
- спадкоємність. Не реалізацію державної молодіжної політики не можуть впливати організаційні перемини у системі державного управління, прихід чи відхід того чи іншого політичного діяча, посадової особи владних держструктур. Перегляд прийнятих стратегічних напрямів молодіжної політики не повинен відбуватися частіше, ніж раз на 10-15 років. Кон'юнктурні інтереси і дії не можуть торкатися долі нації і держави.

Дослідивши сучасний стан молодіжної політики в Україні, ми можемо стверджувати, що взаємовідносини «держава-молодь» розвиваються та набувають більш конструктивного характеру з року в рік, але все ще потребують удосконалення й реформування [26].

Головними завданнями державної молодіжної політики є координація зусиль соціальних інститутів, суспільних організацій, що співпрацюють із молоддю; дослідження умов життя й розвитку молодого покоління, а також створення умов для зміцнення правових і матеріальних гарантій щодо здійснення прав і свобод молодих громадян для повноцінного їх становлення й розвитку; сприяння реалізації творчих можливостей молодих людей, заохочення їхніх ініціатив та активності в питаннях національного й культурного відродження країни, розвитку традицій і національної свідомості; залучення молодих спеціалістів до покращення

економічного розвитку держави; гарантія соціальних послуг із фізичного та духовного розвитку, професійної підготовки й виховання, розвитку компетентностей кожної молодої людини.

У свою чергу, в якості однієї з найважливіших умов виступає забезпечення відтворення інтелектуального й трудового потенціалу суспільства. Перспективи збереження й нагромадження такого потенціалу нерозривно пов'язані зі здійсненням комплексу заходів з освіти й виховання молоді. В Україні близько 11 млн. юнаків і дівчат, із них понад 1,5 млн. – студенти вузів I-IV рівнів акредитації і, насамперед, молодіжна політика в Україні щодо освіти, соціально-політичної, економічної галузей, розвитку духовного, культурного, фізичного потенціалу молоді та функціонування молодіжних організацій визначається законодавством України [3].

Для виконання цих завдань нами запропоновано певні заходи, сутність яких ґрунтується як на досвіді провідних країн світу, так і на специфіці саме українського суспільства, з урахуванням ключових проблемних питань у сфері молодіжної політики, таких як жорстка конкуренція на ринку праці серед молодих спеціалістів; низький рівень заробітної плати молоді, враховуючи відсутність досвіду та достатнього стажу роботи; нелегальне працевлаштування молодих спеціалістів; міграція молоді; низький рівень матеріального заохочення та підтримки ініціатив молодих людей; відсутність безкоштовних спеціалізованих центрів розвитку для тих молодих людей, що не мають можливості відвідувати платні секції та гуртки; житлова проблема; проблема безкоштовного навчання.

Отже, для вдосконалення й реформування державної молодіжної політики в Україні ми пропонуємо такі кроки [4]:

1. Використання досвіду Великобританії та Німеччини в питаннях ведення молодіжної політики.
2. Підтримка та розвиток студентського самоврядування.

3. Розроблення потужної законодавчої бази, що чітко та широко охоплює проблеми молоді та способи їх вирішення.
4. Не тільки захист прав і свобод молоді, а й створення якомога сприятливих умов для їх реалізації.
5. Постійне вдосконалення програм для розвитку молодіжних корпорацій і підприємств, що значною мірою впливає на вирішення проблеми безробіття і працевлаштування молоді.

За умови втілення в життя цих прийомів стає можливим глобальне реформування молодіжної політики в Україні, що сприятиме подальшій інтенсифікації еволюції української держави, більш тісному наближенню напрямів державного управління до європейських стандартів, а також гармонійному розвитку української молоді, що є запорукою створення майбутньої сильної, незалежної, сучасної, демократичної, європейської країни [25].

1.2 Аналіз ефективності реалізації молодіжної політики на прикладі Сумської міської територіальної громади

Основні принципи діяльності органів виконавчої влади як суб'єктів державного управління слід класифікувати таким чином:

- Група соціально-політичних принципів:

Законність є основним принципом, згідно з яким діє виконавча влада, як і у випадку державної молодіжної політики України. Цей принцип передбачає неухильне дотримання Конституції України, законодавчих актів та встановлення режиму забезпечення прав і свобод молоді.

Форма нормативно-правових актів є вираженням державної політики, особливо молодіжної. Закон полегшить його реалізацію, але це стане можливим лише за умови дотримання всіх його норм.

- демократія - це принцип, який визначає владу народу в управлінні державою, оскільки влада та властива державі демократія сприяють освіті та відповідній демократичній системі. Відповідно до цього принципу громадяни беруть участь у роботі виконавчих структур, останні звітують перед представницькими установами, громадськістю, контролює їх діяльність;
- гуманізм означає, що людину визначають як найвищу цінність. Основними завданнями є: захистити свою гідність та громадянські права, створити адекватні умови для того, щоб кожен міг вільно та повно виражати свої здібності, не допустити приниження честі та гідності молодого громадянина, щоб з ним жорстоко поводитись. Принцип гуманності втілюється у спілкуванні та діяльності через індивідуальну допомогу, участь, підтримку та повагу [28].
- Група організаційних принципів: експертиза. Посадові особи, яким доручено реалізовувати молодіжну політику, повинні добре знати умови та технології виконання описаних завдань. Відповідно до цього принципу, персонал повинен систематично навчатися та перекваліфікуватися. Слід вживати аналітичні та прогностичні заходи; необхідне ретельне та всебічне вивчення об'єктів державної молодіжної політики (ДМП), особливостей їх психології тощо; фактори різкості бізнесу, організованості, об'єктивності у відносинах з підростаючим поколінням; важливим аспектом є знання положень національних рамок соціально-правового захисту молоді та можливість їх застосування на практиці, доступ до спеціальних знань, зокрема психології, педагогіки, соціології, права тощо;
- публічність - це вроджений принцип демократичної держави, який забезпечує взаємовідносини між виконавчою владою та суспільством, населенням. Є схожість з принципом зв'язків з громадськістю та думкою громадян, але він охоплює більш широке коло соціальних явищ і включає: високий рівень доступу до людей; виконавчі органи, включаючи відповідні

структури, що працюють з молоддю; наявність громадських та інших форм контролю за захистом конституційних суспільних інтересів, громадянських прав і свобод;

- Група спеціальних принципів: завдяки принципу складності діяльність виконавчих структур щодо реалізації державної молодіжної політики є цілісною, всебічною та водночас цим принципом перешкоджає обмеженій і вузькій підхід до вирішення проблем, пов'язаних з неповнолітніми; при цьому будуть враховуватися внутрішні та зовнішні фактори, умови, їх взаємозв'язки та взаємодія. Це необхідна умова, яка вимагає наукового аналізу, соціальної діагностики та організаційно-практичної діяльності;
- диференційований підхід до цілей молодіжної політики вимагає формування представників різних груп населення, вікових груп, поглядів, згідно з якими вони реалізують матеріальні та духовні цінності, навколишню дійсність, без яких неможливо здійснити особливий вплив на свідомість, почуття, волю молодих людей;
- конфіденційність - це принцип, згідно з яким дані про особу молодого громадянина слід тримати в таємниці і не розголошувати, а також слід допускати ситуацію, яка може негативно вплинути на його здоров'я, честь, гідність та соціальний статус. Частково це пов'язано з категоріями молоді, до яких належать об'єкти: соціальні служби для сімей, дітей, молоді, центри обслуговування дітей, тощо.

Основними принципами молодіжної політики є [24]:

- захист прав молодого покоління;
- розвиток здоров'я молоді;
- фізичний розвиток молодіжного руху;
- націоналізація молоді, підвищення патріотичності;
- однакові можливості у молоді;

- гармонізувати комплексну міжвідомчу політику для вирішення основних питань та потреб молодих громадян;
- залучати молодих людей до процесу прийняття рішень;
- забезпечити міжнародну співпрацю у таких сферах, як молодіжна політика.

Важливим фактором ефективної реалізації молодіжної політики є робота молодіжних об'єднань як важливого елемента української політики. Молодь в Україні повинна брати активну участь у формуванні молодіжної політики. З цієї причини спільна робота державного енергетичного апарату з молодіжними об'єднаннями є основним механізмом, який може забезпечити ефективну державну молодіжну політику [3].

На регіональному та місцевому рівнях (обласному, районному, міському та новостворюваних об'єднаних громадах) молодіжні стратегії як правило не розробляються. При цьому регіональна молодіжна політика орієнтується на національну Стратегію розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року. Як виняток можна назвати Регіональну стратегію розвитку молодіжної політики на 2014 – 2020 роки у Сумській області “Молоді – впевнений старт”. Однак, такі поодинокі стратегії дуже подібні до цільових програм, при цьому грішать відсутністю механізмів реалізації та джерел фінансування.

Регіональні органи влади є надзвичайно важливими суб'єктами у реалізації молодіжної політики. На обласному/районному рівні за молодіжну політику відповідають, як правило, департаменти чи управління державних адміністрацій, що включають питання «молоді» до свого загального портфолію.

На рівні Сумської області діє департамент внутрішньої та інформаційної політики обласної держадміністрації, який складається з 2-х ключових управлінь – інформаційної політики та внутрішньої і молодіжної політики. Саме останній і відповідає за молодіжні питання (відділ молодіжної політики), при цьому опікуючись і питаннями розвитку громадянського суспільства (відділ комунікацій

з громадськістю) та організаційними питаннями держадміністрації (відділ організації заходів та проектів) [13].

В таблиці 1.2 подано найосновніші питання молодіжної політики в пріоритетах Державної стратегії регіонального розвитку Сумської області в 2021 році.

Таблиця 1.2

Найосновніші питання молодіжної політики в пріоритетах Державної стратегії регіонального розвитку Сумської області в 2021 році

<i>№п/п</i>	<i>Питання молодіжної політики в пріоритетах державної стратегії регіонального розвитку Сумської області 2021 року</i>
1	підвищення рівня привабливості проживання в сільській місцевості, виконання програми державної підтримки молодих працівників, залучених до роботи в сільських населених пунктах
2	підвищення якості освіти сільської молоді
3	підвищення рівня зайнятості населення, у тому числі молоді
4	створення належних умов праці медичних працівників у сільській місцевості (насамперед молодих спеціалістів), забезпечення їх земельними ділянками, житлом, установами місцевих надбавок до заробітної плати та здійснення інших стимулюючих заходів
5	виконання програм будівництва (придбання) доступного житла та забезпечення молоді житлом
6	проведення практичної соціальної роботи із сім'ями, дітьми та молоддю, які опинились у складних життєвих обставинах

Джерело: [16]

Молодіжна політика містить багато елементів: творити в житті, розвиватися інтелектуально, морально, фізично, реалізовувати свій творчий потенціал з урахуванням власних інтересів, а також інтересів країни [4].

Що стосується структури молодіжної політики, то слід зазначити, що вона варіюється залежно від рівня (місцевого, регіонального, державного, міжнародного); крім того, формування цих структур включає різноманітні установи: державні установи, засоби масової інформації, неурядові організації, молодіжні організації тощо. Таким чином, молодіжна політика впливає на різні соціальні проблеми, відносини та стосунки, і важко чітко відрізнити молодіжну політику від освіти, зайнятості та соціальної політики [12]. Дана тема особливо

цікава для вивчення фундаментальної праці В.Куліка «Молода Україна: Сучасний молодіжний рух та неформальна ініціатива». У цій роботі розглядається історія українського молодіжного руху в ХІХ столітті від утворення молодіжних об'єднань до наших днів. Автори виділяють різноманітні напрями молодіжної діяльності: від політичних асоціацій до неформальних груп.

За допомогою аналізу інструментів політики, можна виділити наступні елементи молодіжної політики [21]:

- Інституційна орієнтація державної молодіжної політики - це система, в якій відбувається взаємодія суб'єктів: держава (її функції як об'єкта молодіжної політики здійснюють компетентні державні установи); громада (реалізація її функцій як суб'єкта молодіжної політики відбувається через відповідні інституції); політичні організації - урядові та неурядові організації, які представляють інтереси молодих громадян, їх групи та пріоритетні сфери соціального розвитку та підтримують молоде покоління; молодий політик як об'єкт молодіжної політики. Він є особою (фізичною), громадянином певної країни і бере активну участь у громадському житті у сфері ДМП.
- Суть регулятивного аспекту молодіжної політики ілюструється багатьма відповідними політичними нормами та принципами: юридичні норми - правила відносин у сфері ДМП, які наведені в нормативних актах;
- стандарти компанії - правила поведінки, викладені в правових документах молодіжних ГО, політичних партій та асоціацій, що працюють з питань молоді;
- політичні традиції та звичаї - правила поведінки в політичній сфері, які характеризуються безперервністю, повторюваністю, відносною стабільністю та емоційністю і тісно пов'язані з «життям» країни;
- політичні принципи - соціально-політичні та організаційні політичні принципи;

- аналіз функціонального аспекту ДМП слід розглядати з політичними функціями, особливостями політичного процесу. Зокрема, потрібно вивчити: політичні функції - сфери, що мають політичний вплив на стан суспільних відносин; режими молодіжної політики, що представляють собою інституціоналізовані й неінституціоналізовані дії політичних суб'єктів, завдяки яким формується та здійснюється колективна влада волі суспільства. Політичний процес в країні відбувається трьома способами: 1) функціонування - коли політична система не виходить за рамки встановлених відносин між громадянами та державними установами; 2) хід (розвиток) політичного процесу; 3) зниження цілісності політичного процесу, розпад;
- Змістом комунікативного аспекту молодіжної політики є кількість ланок, за допомогою яких ці компоненти інтегруються у політичну систему. Дослідження молоді показали, що можна виділити низку спільних елементів молодіжної політики в європейських країнах.

Підсумовуючи, ми можемо узагальнити підходи вчених до структури молодіжної політики та запропонувати такі складові молодіжної політики:

- Громадське представництво молоді у місцевих громадах.
- Інтеграція молоді у процес розробки політики, стратегії щодо розвитку міст.
- Проекти розвитку з участю молоді.
- Розвиток якостей у молоді, необхідних для реалізації і формування політики і розвитку міста.

Перший механізм супроводжується рефлексією. Молоді громадяни інформують їх про свої проблеми та ініціативи, коли йдеться мова про рішення на місцях щодо їх засобів до існування. Зокрема, він встановлює та визначає низку базових принципів формування представницьких органів підростаючого покоління на місцевому рівні, таких як Молодіжна рада, система громадської інформації та організація ефективних систем зворотнього зв'язку, складові молодіжного парламентаризму - колегіальні дискусії.

Другий механізм визначає набір повноважень та процедур впливу на молодих громадян. Він має чотири основні функції: аналіз проектів та аналіз рішень, які вже прийняв уряд, пропонування регуляторних ініціатив, розвиток ролі молодіжного партнерства у процесі прийняття рішень та аудит громадськості [5].

Третій механізм забезпечує систему поступового залучення молоді до вирішення проблем місцевих громад.

На рисунку 1.2 зображено ефективність реалізації молодіжної політики в Сумській області за період 2019-2021 рр.

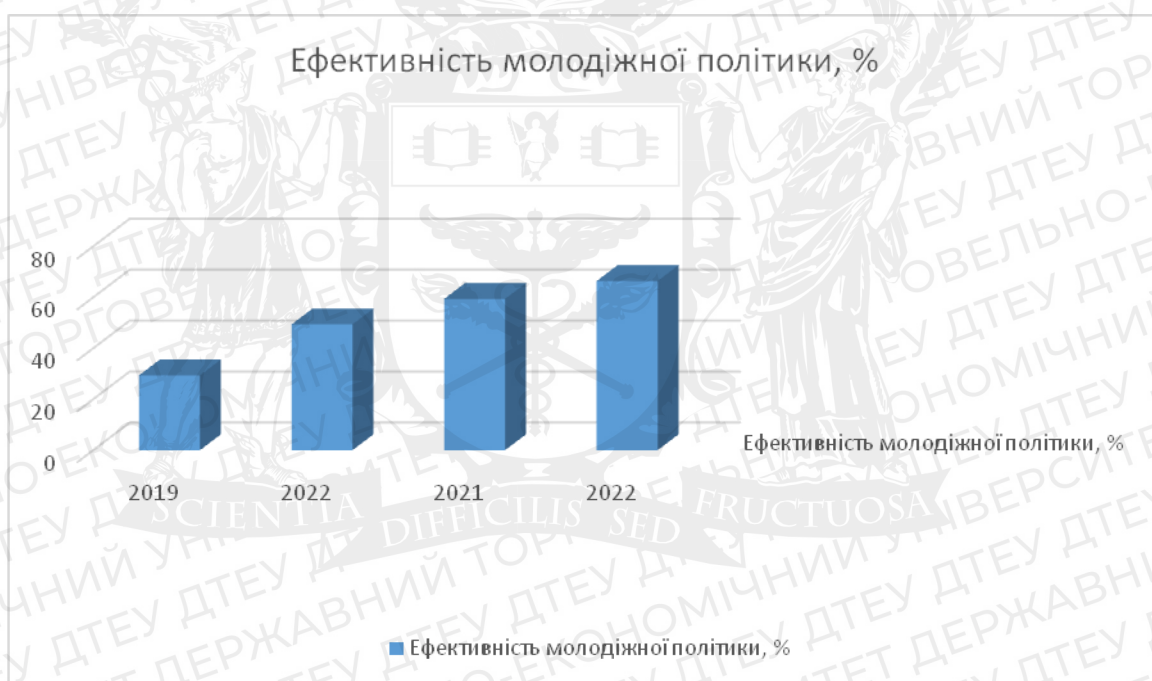

Рис. 1.2 Ефективність молодіжної політики в Сумській області 2019-2022 рр.

Джерело: [складено автором]

Четвертий механізм регіональних моделей молодіжної політики регулює розвиток навичок молоді для реалізації основних принципів місцевого самоврядування, ролей молоді та можливостей моделювання, використовуючи такі компоненти:

- спеціальні навчальні курси для загальноосвітніх шкіл, які викладають основи суспільства та становище молоді, викладачі спеціальної підготовки;

- система підготовки студентських груп вищих навчальних закладів на основі місцевих та молодіжних позицій. Навчання може проводитись підготовленою молоддю або урядовими спеціалістами;
- неформальна освіта молоді - спосіб формування та розповсюдження серед молоді інформаційних матеріалів про моделі та їхні вміння.

Державну молодіжну політику України слід розглядати як систематичну державну діяльність щодо приватних осіб, молоді та молодіжних рухів, яка здійснюється на законодавчому, виконавчому та судовому рівнях і спрямована на створення соціально-економічних, політичних, організаційних та правових умов та забезпечення самовизначення.

В першу чергу варто зазначити, що система реалізації державної молодіжної політики, як одного із напрямків соціально-гуманітарної сфери, за останні 5 років активно рухається вперед. Обраний Міністерством молоді та спорту України шлях відповідає євроінтеграційному курсу, і з кожним роком розширює спектр можливостей для молоді.

Принципи і підходи, що втілюються, є доволі ефективними, різноманітними і з кожним роком все більше фінансово забезпеченими за рахунок коштів державного бюджету. Прийнято, також, ряд нормативно-правових актів, що дозволяють обраний шлях втілювати в життя на рівні державних органів.

Основним програмним документом молодіжної політики, відповідно до якого виділяються бюджетні кошти та який регламентує основні напрямки та визначає механізми використання коштів, є Державна цільова комплексна програма «Молодь України» на 2018-2022 роки, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.2018 (зі змінами).

Програма в свої описовій частині містить постановку проблеми, аналіз наявної ситуації у галузі в динаміці останніх 5 років, визначає шляхи вирішення проблеми та розвитку галузі на найближчі 5 років, відповідно ставить за мету

досягнення певних результатів через реалізацію низки заходів та виділення на них фінансування за рахунок коштів державного бюджету.

Відповідну строчку можна побачити і в Державному бюджеті щороку (тобто згідно бюджетного кодексу «Програми і заходи у справах молоді» мають окремий код програмної та функціональної класифікації, що дає законодавче право передбачати і виділяти кошти на відповідну цільову програму, якою і є «Молодь України»).

Метою Програми визначено «створення сприятливих умов для розвитку і самореалізації української молоді, формування її громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості» [6].

Задля досягнення мети Програма представлена 8-ма пріоритетами, на базі яких побудована система завдань та заходів та щороку розподіляються кошти державного бюджету, а саме:

- Формування громадянської позиції і національно-патріотичне виховання молоді;
- Популяризація та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді;
- Набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти (розвиток неформальної освіти);
- Створення умов для працевлаштування молоді (забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді);
- Створення умов для забезпечення молоді житлом;
- Забезпечення партнерської підтримки молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб;
- Надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям;
- Забезпечення міжнародного молодіжного співробітництва.

Якщо оцінювати Програму на спроможність її завдань та заходів сприяти досягненню поставленої меті, зазначимо, що в переважній більшості завдання Програми (а, відповідно, і заходи, що розроблені згідно з завданнями та пріоритетами) спрямовані та охоплюють основні сфери прояву молодіжної активності.

Фактично кожен із зазначених пріоритетів та напрямків є соціально спрямованими. Деякі з них є актуальними завжди (як то популяризація та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді, розвиток неформальної освіти, забезпечення первинної і вторинної зайнятості та самозайнятості молоді, створення умов для забезпечення молоді житлом, забезпечення міжнародного молодіжного співробітництва), деякі набули особливої актуальності та потреби в останні 6 років, зважаючи на ситуацію в країні спричинену російсько-українською війною (мова йде про формування громадянської позиції і національно-патріотичне виховання молоді, забезпечення партнерської підтримки молоді, що проживає на тимчасово окупованій території України, та внутрішньо переміщених осіб).

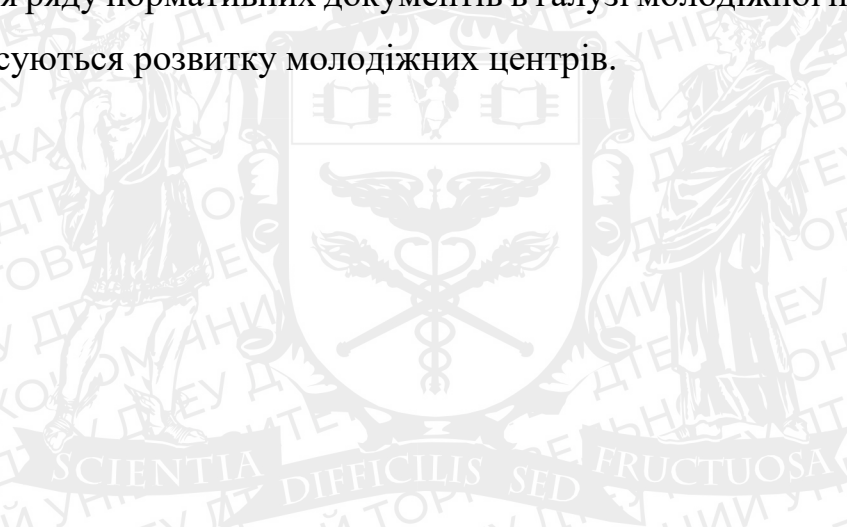
Такий пріоритет, як надання фінансової підтримки молодіжним та дитячим громадським організаціям представляє собою не лише напрямок, але і механізми реалізації молодіжної політики та використання виділених на ці цілі бюджетних коштів. І край важливим є те, що даний механізм (напрямок) виділений в окремий пріоритет Програми, що слугує вагомим підґрунтям на шляху розбудови громадянського суспільства.

Проте, якщо оцінювати реалістичність досягнення конкретних позитивних результатів, зазначимо наступне. Такі напрямки, як розвиток громадянської позиції, популяризація здорового способу життя, розвиток неформальної освіти, міжнародне молодіжне співробітництво, підтримка громадських організацій, партнерської підтримки молоді, що проживає на тимчасово окупованій території

України, та внутрішньо переміщених осіб мали відображення в конкретних заходах, проектах, ініціативах, а відповідно і фінансуванні [7].

Вагомим досягненням, на нашу думку, є те, що практична реалізація заходів за деяким пріоритетами запровадила системну роботу, що надало більше можливостей та гарантій для розвитку молоді.

Уже на постійній основі реалізуються програма «Молодіжний працівник», такі проекти, як Рейтинг кращих практики молодіжної роботи, конкурс «Молодіжна столиця України», міжнародні обмінні проекти. Важливим є розробка та прийняття ряду нормативних документів в галузі молодіжної політики, особливо тих, що стосуються розвитку молодіжних центрів.

РОЗДІЛ 2.

НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ

2.1 Перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики

Сучасні тенденції в організації державного управління та адміністративної діяльності в європейських країнах базуються на децентралізації, яка здійснюється шляхом делегування важливих повноважень місцевим органам влади та максимізації участі громадськості у процесі прийняття рішень. Процес децентралізації влади базується на принципі субсидіарності. Розслідування виявило багато відмінностей між ключовими аспектами реалізації внутрішньої молодіжної політики в країнах-членах Європейського Союзу (ЄС) [8]:

- Зміст першої відмінності - визначення ролі держави та молоді у реалізації та розробці національної молодіжної політики. У країні Європи підтримує молодіжні ініціативи, держава сприяє та надає всі необхідні ресурси для сприяння молодіжній самоорганізації. У нашій країні держава та її структури відіграють домінуючу роль на всіх рівнях управління. Ефективна молодіжна політика може бути реалізована в рамках процесів децентралізації лише за умови зміцнення партнерства. Слід докласти зусиль для координації діяльності виконавчих структур, місцевого самоврядування та представників молоді.
- Друга різниця продовжує вищезазначене і стосується визначення суб'єктів молодіжної політики. Суб'єктом державної молодіжної політики – є держава, або її агенти. Інші учасники молодіжної політики, включаючи молоде покоління, характеризуються досить слабкою активністю.

- Третім є визначення ДМП, включаючи вікові обмеження для молодого покоління.
- Четверта різниця передбачає, що статус центральної фігури відповідної політики належить громадським молодіжним організаціям. У західних країнах основою цієї політики є система, в якій центральне місце належить людині і лише потім - організаціям, асоціаціям.

Суть п'ятої різниці полягає в різних принципах державного управління в молодіжній галузі:

- децентралізація та субсидіарність у країнах-членах ЄС означають, що повноваження щодо реалізації молодіжної політики делеговано регіональним та місцевим органам влади, враховуючи, що повноваження та ресурси місцевих та регіональних органів влади будуть співмірні з якістю послуг та реагуванням на законні вимоги суспільства. Для України характерна переважно централізована адміністрація нижчого рівня у вертикальній структурі молодіжної політики;
- делегація, згідно з якою уряди держав - членів ЄС створюють в основному децентралізовані структури для молодого населення - від державного апарату до громадянського суспільства, делегує відповідальність за надання соціальних послуг молоді. У нашій країні такі доручення отримують лише молодіжні громадські організації, які фінансують свої соціальні проекти та програми соціального виховання та розвитку молоді;
- відкритість, соціальне партнерство, яке забезпечує формування та реалізацію молодіжної політики шляхом консенсусу і соціального діалогу державних установ та представниками молоді, державного та приватного сектору. Це можливо завдяки широкій громадській та професійній дискусії щодо малих концептуальних моделей малого та середнього бізнесу в ЄС, щодо вирішення проблем молоді на місцевому та регіональному рівні, а також щодо більшої

участі громадян та залучення громадян до соціальних служб. У нашій країні такої практики немає.

- Зміст шостої різниці полягає в тому, наскільки ефективною є молодіжна політика. Оскільки молодіжна політика та програми у країнах- членах ЄС розроблені для досягнення конкретних результатів та мають достатні фінансові ресурси, молодіжна політика є дуже ефективною. Основи внутрішнього ДМП мають в основному декларативний характер, а певні цілі, завдання та пріоритети є формальними.

Міністерство молоді та спорту України ухвалило програму «Молодь України» 18 лютого 2016 року на 2016-2020 роки. Метою цієї Програми є створення умов для самореалізації та розвитку молоді, формування її громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості. Дивлячись на результати соціологічного дослідження, яке проводилось у 2015 році, незважаючи на існування великої кількості молодіжних організацій тільки 2% молоді є членами організацій та 6% молоді відвідують такі заходи [9].

Участь молоді залишається доволі низькою у житті держави і формуванні політики з питань впливу на життя молоді, вирішення і розвиток проблем. Лише 5% молоді брали участь в обговоренні законопроектів на місцевому або державному рівнях. Дану програму виконує програми Міністерство молоді та спорту України.

Держава запланувала виділити спеціальні кошти на запровадження програми з місцевого та державного бюджетів. У табл. можна побачити прогнози: обсяги та джерела фінансування на 2019-2022 роки.

Таблиця 2.1

Обсяги та джерела фінансування програми на 2016-2020 роки

Джерела фінансування	Обсяг фінансування	У тому числі за роками			
		2019	2020	2021	2022
Державний бюджет	186328,8	15145,5	53728,5	52362,9	56267,1
Місцеві бюджети	277882,5	49201,2	54642,6	60186,9	66488,0
Інші джерела	13613,3	2289,51	2750	3000	3250
Усього	477824,7	66636,2	111121,1	115549,8	126005,1

Джерело: [14]

Впровадження такої програми зможе вплинути на впровадження змін [9]:

- щорічного збільшення на 10 відсотків кількості молодих людей, що беруть участь у програмах та заходах, покликаних виховувати в національно-патріотичних традиціях та підвищувати їхню громадянську свідомість;
- щорічного збільшення на 4 відсотки кількості молодих людей, які допомагають популяризувати та утверджувати здоровий і безпечний спосіб життя та культуру здоров'я;
- створення цілісної системи неформального навчання для молодого покоління;
- зниження рівня порушень закону серед молодих людей до 2022 року на 20 відсотків через активізацію правової освіти та їхнє залучення молоді до суспільно значущої громадської роботи;
- забезпечення ефективної реалізації програм державного і регіонального рівня з ціллю забезпечити молодь житлом, в першу чергу, людей, які мають особливі потреби, молоді сім'ї, в яких є учасники бойових дій, інваліди війни, а також молоді сім'ї, в яких є загиблі (пропали безвісти) або померлі у зв'язку з пораненням, контузією чи каліцтвом, одержаним, коли вони захищали Батьківщину;

Молодь (вік якої 14-34 роки) складає 27% від усього населення (загальної чисельності) України. За опублікованої інформацією Державної служби статистики України, на 1 січня 2018 року кількість молоді = 11 млн. 227,951 тис. Якщо порівнювати з 2017 роком, то чисельність молоді зменшилась на 302 273 осіб [17]. (табл. 2.2).

КОМПЕТЕНЦІЯ 1.1. Будувати позитивні, неупереджені стосунки з молодими людьми Це містить: • навички: демократичне лідерство, активне слухання; • ставлення й цінності: цікавість, самосвідомість, емпатія, конфіденційність, інтерес до поглядів молоді. **КОМПЕТЕНЦІЯ 1.2.** Розуміти соціальний контекст життя молодих людей Це містить: • знання: ситуація, становище в суспільстві, статус та умови молоді; • навички: аналіз, інформаційний менеджмент [10].

КОМПЕТЕНЦІЯ 1.3. Залучати молодь до планування, здійснення та оцінки молодіжної роботи, використовуючи відповідні партисипативні методи Це містить: • знання: інтереси, питання, що турбують молодь, та її потреби; • навички: активне слухання, визначення цілей, аналіз потреб, фасилітація, управління групами; • ставлення й цінності: чесність, терпіння, інтерес до поглядів молоді, відкритість.

КОМПЕТЕНЦІЯ 1.4. Ставитися до молодих людей як до рівних Це містить: • знання: етика молодіжної роботи; • навички: представлення власної ідентичності як молодіжного працівника; • ставлення й цінності: готовність реагувати на виклики, солідарність, інтерес до поглядів молоді.

КОМПЕТЕНЦІЯ 1.5. Демонструвати відкритість в обговоренні особистих емоційних проблем молодих людей у контексті молодіжної роботи Це містить: • знання: етика молодіжної роботи; • навички: управління власними емоціями; • ставлення й цінності: активне слухання, відкритість, терпіння, чутливість, емоційна стабільність, надійність, чесність, прозорість, конфіденційність, співпереживання, інтерес до поглядів молоді [13].

Таблиця 2.2

**Чисельність молоді за віковими групами, статтю та місцем проживання,
(осіб)**

Вік (років)	Міські поселення		Сільська місцевість		Всього
	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	
1 4 - 1 9	741814	707234	400165	373356	2222569
2 0 - 2 4	785 843	743149	403 527	380991	2313510
2 5 - 2 9	1042147	1018565	520455	474 783	3055950
3 0 - 3 4	1 326740	1 333 923	516057	459202	3635922
Всього, 14-34	3896544	3802871	1 840204	1 688332	11227951

Джерело: [27]

Отже, проаналізувавши питання перспектив застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики, варто зазначити, що в Сумській області протягом 2019-2022 рр. була розвинена молодіжна політика та мала динаміку до зростання та розвитку.

2.2 Розроблення «дорожньої карти» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді

На регіональному рівні доцільно прийняти комплексні молодіжні програми, які сприятимуть розвитку молодіжної політики України. Прикладом такої

програми має бути комплексна програма підтримки та розвитку молоді Сумської області «Молодь Сумської області» [12].

Мета: збільшити участь молоді у розвитку та організації, заходах та проектах, пов'язаних з національно-патріотичною орієнтацією та підвищити громадянську обізнаність молоді завдяки налагодженому систематичному вихованню і посилити інформаційну роботу з установами, які працюють з інститутами громадянського суспільства, молодіжними працівниками, волонтерами; зростанні кількості молоді, яка сприяють здоровому та безпечному способу життя та культурі здоров'я; вдосконалення існуючої інфраструктури для створення позитивних умов для отримання освіти здорового способу молодіжного життя; допомога молоді у працевлаштуванні, сприяння створенню для них робочих місць; створення конкурентного середовища для інститутів громадянського суспільства, включаючи конкурентні принципи підтримки бюджетів на проекти та заходи; розширення участі молоді у волонтерському русі як форма роботи, важливої для громади, що характеризується як вторинна діяльність; збільшення кількості активних громадян серед молоді у містах та районах; залучення молоді в регіоні до європейських та світових асоціацій [13].

Враховуючи описані проблеми та поточні безпрецедентні виклики забезпеченню єдності українського суспільства та зміцненню української державності, організація якісної та ефективної співпраці, рівноправні відносини між молоддю, неурядовими організаціями, урядом та місцевим, для підвищення якості механізмів впровадження ДМП у містах Сумщини:

- Використання інформаційних технологій повинно бути одним з пріоритетів у громадських організаціях;
- комунікувати з молоддю через більшу кількість веб-сторінок;
- ширше використовувати соціальні мережі, такі як Pinterest LinkedIn, Facebook, Instagram, Twitter, YouTube;

- e-mail-розсилка (європейські молодіжні організації роблять те ж щоквартально);
- дотримання правил етикету спілкування у інтернеті.

Задля того, щоб чітко відстежувати вектор розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді, пропонуємо розробити «дорожню карту» [15].

Варто почати з того, що Сумська область не розвиває молодіжну політику та не проводить молодіжну роботу, а тому пропонуємо перейти до розробки «кроків».

Таблиця 2.3

Кроки до реалізації молодіжної політики Сумської територіальної громади

Крок №	Сутність етапу:
1	Розробити стратегію та операційні цілі розвитку молоді, включені до стратегії розвитку громади.
2	Призначити відповідальну особу за молодіжну роботу або створити структурний підрозділ (відділ) з питань молоді.
3	Створити дієвий молодіжний консультативно-дорадчий орган як механізм комунікації з молоддю.
4	Розробити програму розвитку молоді, її бюджет та календарний план заходів.
5	Організувати надання послуг і заходів для молоді, включно зі створенням необхідної інфраструктури.
6	Розпочати впровадження молодіжної кадрової політики.
7	Запровадити фінансові стимули для молоді.

Джерело: [розроблено автором]

Отже, коли кроки «дорожньої карти» визначені, пропонуємо прописати конкретні дії, задля того, щоб їх досягти. Для першого кроку необхідно:

- Провести збір статистичної інформації, опитування молоді у всіх населених пунктах громади. За результатами скласти та оприлюднити аналітичну довідку, яка включає соціологічний зріз і потреби молоді.

- Зробити аналіз можливостей: визначити пріоритети, ресурси, наявну інфраструктуру, можливості залучення фінансування. Результати аналізу оприлюднити на сайті Сумщини, ЗМІ та у соцмережах.

- Всю інформацію презентувати молоді всіх населених пунктів на окремій зустрічі.

За участю молоді визначити пріоритети і розробити стратегію розвитку молоді з операційними цілями, робочим планом й очікуваними результатами. Вона буде включена до стратегії розвитку територіальної громади і затверджена сесією місцевої ради. Сумська область не має молодіжної політики та не проводить молодіжну роботу [16].

Крок 1. Розроблено стратегію та операційні цілі розвитку молоді, включені до стратегії розвитку громади:

- Проведено збір статистичної інформації, опитування молоді у всіх населених пунктах громади. За результатами складено та оприлюднено аналітичну довідку, яка включає соціологічний зріз і потреби молоді.
- Зроблено аналіз можливостей: визначено пріоритети, ресурси, наявну інфраструктуру, можливості залучення фінансування. Результати аналізу оприлюднені на сайті Сумщини, ЗМІ та у соцмережах.
- Всю інформацію презентовано молоді всіх населених пунктів на окремій зустрічі.
- За участю молоді визначено пріоритети і розроблено стратегію розвитку молоді з операційними цілями, робочим планом й очікуваними результатами. Вона включена до стратегії розвитку територіальної громади і затверджена сесією місцевої ради.

Крок 2. Призначено відповідальну особу за молодіжну роботу або створено структурний підрозділ (відділ) з питань молоді:

- Введено окрему штатну одиницю, відповідальну за молодіжну роботу, у структурі апарату територіальної громади або утворено структурний підрозділ з питань молоді.

- Розроблено посадову інструкцію для відповідальної особи чи положення про структурний підрозділ.
- Проведено відкритий і прозорий конкурс на зазначену посаду.
- Проведено навчання працівника/ків, відповідальних за роботу з молоддю, як мінімум за програмою «Молодіжний працівник». У майбутньому при призначенні на цю посаду необхідно враховувати рекомендації молоді або молодіжної ради.

Крок 3. Створено дієвий молодіжний консультативно-дорадчий орган як механізм комунікації з молоддю [16]:

- Розповсюджено інформацію про функції і права молодіжної ради(МР) серед молоді. Створено ініціативну групу молодих активістів із представників усіх населених пунктів громади. Представництво молоді в ініціативній групі має бути від різних вікових груп- 14-18 років, 19-22 роки, 23-28 років, 29-35 років.
- Підготовлено і проведено установчі збори. Затверджено положення про МР Місцевою радою або головою області. Обрано склад МР згідно із затвердженням положенням про МР.
- Організовано навчання для МР, про мету і завдання діяльності, обов'язки і права, роль у громаді, функції членів МР, оцінювання діяльності, звітування і планування подальшої роботи, показники успішної діяльності.
- Розпочато діяльність молодіжної ради: розроблено стратегію діяльності на 5 років, яка підтримує стратегію розвитку молоді в територіальній громаді, план роботи на рік, участь у засіданнях місцевих рад, виконкомів, комісій; процедури збору думок та пріоритетів молоді; порядок надання пропозицій до рішень місцевої влади; впровадження проектів розвитку територіальної громади і молоді.
- Регулярно проводиться висвітлення діяльності МР у соцмережах, ЗМІ, на заходах у громаді, а також звітування МР перед молоддю.

Крок 4. Розроблено програму розвитку молоді, її бюджет та календарний план заходів [31]:

- Проведено громадські обговорення проекту програми за участю молоді.
- Розроблено проект програми розвитку молоді на 3 — 5 років за участі молоді.
- Затверджено програму з відповідним бюджетом.
- Затверджено календарний план заходів на рік.

Крок 5. Організовано надання послуг і заходів для молоді, включно зі створенням необхідної інфраструктури:

- Виконується календарний план заходів відповідно до програми. Виділено ресурси з місцевого бюджету на спів фінансування ініціатив молоді.
- Затверджено положення та перелік безкоштовних і платних послуг для молоді, які місцева влада надає безпосередньо або замовляє в інших організацій чи приватних осіб через механізм соцзамовлення.
- Організовано забезпечення потреб молоді в усіх видах послуг — освітніх, культурних, медичних, соціального захисту, адміністративних тощо.
- Забезпечено міжсекторальну співпрацю: молодіжна робота координуються і співфінансується з іншими підрозділами (освіта, культура, медицина, соцзахист, економічний розвиток).
- Організовано обмін кращими практиками з іншими громадами, регіонами, країнами.
- Створено механізми участі молоді у проектній діяльності (інформування про можливості, навчання написанню заявок): працюють механізми бюджету участі, конкурсу проектів, соціального замовлення.
- Облаштовано центр простір для надання послуг молоді.

Крок 6. Розпочато впровадження молодіжної кадрової політики [32]:

- Організовано стажування для молоді в ОМС.
- Започатковано працевлаштування в ОМС на договірних засадах.

- Запроваджено регулярне інформування молоді про прогнозовані потреби в кадрах і пріоритетні сфери зайнятості в громаді.
- Фінансується підвищення кваліфікації чи перекваліфікації молоді згідно з наявними можливостями і вакансіями.
- Створено партнерство ОМС, освітнього і бізнес секторів для можливостей стажування і 1-го робочого місця для молоді.
- Проводиться профорієнтація шкільної молоді.

Крок 7. Запроваджено фінансові стимули для молоді:

- Надається премія молодим спеціалістам та молодіжним лідером 1 раз на рік.
- 2. Надається соціальне житло для молодих спеціалістів (за цільовою програмою).
- Розвивається молодіжне підприємництво: запроваджено компенсацію відсотків по кредитах, видачу безвідсоткового кредиту, пільги на оренду приміщень, землі.
- Запроваджені стипендії на навчання, фінансування перекваліфікації спеціалістів.
- Організовано чи профінансовано навчання з питань молодіжного підприємництва (як започаткувати і вести власний бізнес).

Трекер руху: Започатковано щорічне звітування за результатами молодіжної роботи. (Завдання цього розділу виконуються щорічно, безвідносно до того, на якому етапі знаходиться молодіжна робота в громаді).

- Проведено співставлення індикаторів і фактичного виконання стратегії і програми розвитку молоді.
- Проведено публічне звітування відповідальної особи та голови територіальної громади.
- Отримано зворотній зв'язок від МР і незалежну оцінку від місцевих громадських організацій та активістів.
- Проведено аналіз результатів з висновками.

Можливості реалізації молодіжної політики на рівні області (на прикладі Сумської області) - це систематичний процес із залученням багатьох галузевих та територіальних установ, які вирішують важливі для молоді проблеми в галузі освіти, виховання, працевлаштування, охорони здоров'я, відпочинку тощо. Слід зазначити, що невирішені проблеми на місцях перешкоджають повноцінному залученню молоді до процесу формування молодіжної політики, що впливає на її ефективність. Державна молодіжна політика повинна бути вдосконалена та відповідати всім існуючим вимогам (рис. 2.4) [33].

Рис. 2.4 Діаграма вдосконалення молодіжної політики Сумської області

Джерело: [15]

Отже, розроблення «дорожньої карти» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді було досліджено та проаналізовано та зроблено завдання даного питання.

ВИСНОВКИ

У випускній кваліфікаційній роботі досліджено механізми формування та реалізації молодіжної політики. Визначено сутність, зміст та основні засади формування молодіжної політики в Україні; проаналізовано ефективність реалізації молодіжної політики на прикладі Сумської міської територіальної громади; визначено перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики; розроблено «дорожню карту» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики в Сумській міській територіальній громаді.

Результати проведеного дослідження механізму формування та реалізації молодіжної політики та розробка пропозицій щодо напрямів її удосконалення, дозволили відповідно до мети та завдань зробити такі висновки та узагальнення.

1. В ході дослідження сутності, компонентів молодіжної політики та особливостей її реалізації бул визначено умови та компоненти молодіжної політики, запропоновано окреме визначення терміну «молодіжна політика». Молодіжну політику слід ваажати комплексним підходом у напрямку розвитку різних державних програм, який має на меті залучення молоді до процесу державотворення, її інтелектуального та творчого потенціалу до процесу цієї діяльності.

2. Складовими молодіжної політики є: громадянське представництво молоді на місцевому рівні; залучення молоді до процесу формування політики розвитку міст; залучення молоді до реалізації проектів містобудування; розвиток навичок молоді, необхідних для розробки політики міського розвитку, або фахівців державних установ; неформальна освіта молоді - викладання та розповсюдження інформаційних матеріалів про їхній спосіб життя та їхні навички.

3. Розгорнуто поняття «у системі громадського порядку молодіжної політики – роль та місце молодіжної політики». Молодь становить значну частку

економічно активних громадян. Молодь займає важливе місце на ринку праці, оскільки вона має великий потенціал, реалізація якого покращить соціально-економічне становище суспільства. На цьому тлі молодіжна політика є однією з найважливіших тем дослідження протягом декількох десятиліть.

4. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення молодіжної політики в європейських країнах. Виявилось, що європейське молодіжне законодавство можна розділити на три типи: законодавство для підтримки та сприяння молоді; правила соціального захисту молоді; нормативно-правова база щодо захисту неповнолітніх. виявляється, що європейські країни мають великий досвід у формуванні та реалізації молодіжної політики, а також у роботі з молоддю.

Запропоновані в роботі заходи нададуть можливість вдосконалити державу молодіжну політику України та оптимізувати діяльність органів публічної влади в питаннях реалізації молодіжної політики, у т.ч. на рівні окремих територіальних громад.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Dimbath, O., & Heinlein, M. (2020). Gedächtnissoziologie / Oliver Dimbath; Michael Heinlein. Paderborn: Fink.
2. Midyk OM Die Nutzung internationaler Erfahrungen bei der Umsetzung staatlicher Politik zur Unterstützung talentierter Jugendlicher in der Ukraine / O. M. Мідік // Ефективність державного управління. - 2018.- Вип. 44. - С. 99-100.
3. Арабаджиев Д. Ю. Соціальна робота з молоддю сім'єю / Д. Ю. Арабаджиев // Грані. – 2018. – № 6 (86) червень. – С. 89 – 93.
4. Артеменко І. Суб'єктні моделі взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства у процесі формування і реалізації молодіжної політики / І. Артеменко // Актуальні проблеми державного управління. - 2018. - Вип. 1. - С. 43-47.
5. Безробіття в Україні зростає під впливом економічних факторів та застарілої системи освіти Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.bakertilly.ua/ua/news/id1149>.
6. Борданова Л. С. Удосконалення молодіжної політики зайнятості на регіональному рівні [Електронний ресурс] / Л. С. Борданова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2019. - № 4(1). - С. 80-84.
7. Бородін Є. І. Молодіжна політика / Є. І. Бородін // Соціологія політики: Енциклопедичний словник / авт.-упоряд. : В. А. Полторака, О. В. Петрова, А. В. Толстоухов. – К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2019. – С. 249- 250.
8. Бялковська В. Г. Шлюбні та дітородні орієнтації студентів вищих навчальних закладів м. Києва / В. Г. Бялковська // Демографія та соціальна економіка. – 2020. – №1 (13). – С. 158 – 165.

9. Васильєв А. О. Аналіз державної молодіжної політики в Україні: проблеми і перспективи / А. О. Васильєв // Публічне управління. – Електронне фахове видання. – С. 59 – 65. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>.
10. Головатий М. Ф. Державна молодіжна політика як феномен суспільного розвитку і нова парадигма державотворення у країнах перехідного стану / М. Ф. Головатий // Укр. центр політ. менеджменту. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=8&n=23&c=258>.
11. Державна молодіжна політика [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
12. Державна молодіжна політика: здобутки та невирішені проблеми. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://studopedia.com.ua/1_53125_molodizhna-politika-nezalezhnoi-ukraini-z--roku.html.
13. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ11_u.htm.
14. Державні молодіжні програми в Україні / [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://studopedia.com.ua/1_53129_derzhavni-molodizhni-HYPERLINK "http://studopedia.com.ua/1_53129_derzhavni-molodizhni-programi-v-ukraini.html".
15. Дзех Н. Вдосконалення системи надання соціальних пільг в Україні / Н. Дзех // Науковий блог НАУ «Острозька Академія». Аналітична стаття, травень 2021. – Режим доступу : <http://naub.oa.edu.ua/2012/vdoskonalennyasystemy-nadannya-sotsialnyh-pilh-v-ukrajini/>.
16. Доклад Генерального секретаря ООН (А/60/133). Глобальний аналіз і оцінка національних планів дій по вопросу о занятости молодежи / Библиотека документов ООН, связанных с молодежью [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.un.org/youth.html>.

- 17.Звіт про діяльність центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Міністерство соціальної політики України. – Режим доступу : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=149903&cat_id=146296.
- 18.Звіт про діяльність центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Міністерство соціальної політики України. – Режим доступу : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=149903&cat_id=146296.
- 19.Інформаційно-аналітична довідка Управління соціальних служб щодо діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за деякими напрямками роботи. Міністерство соціальної політики України. – Режим доступу : <http://www.mlsp.gov.ua>.
- 20.Коляда Н. М. Державні підходи до національної роботи як до молодіжного напрямку соціальної політики // Збірник наукових праць. 2019. - Вип. 79(2). - С. 210-214.
- 21.Конституція України 111/96-ВР [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakonpuк.rada.gov.ua/laws/show/22342354%00%BA/96-%00%B2%01%80>.
- 22.Костровець Л. Б. Значення молодих сімей у процесі формування повноцінного українського суспільства / Л. Б. Костровець // Комунальне господарство міст. – 2018. – № 102. – С. 452 – 459.
- 23.Кравченко М. В. Європейська перспектива в українській молоді: бізнес та шанси - проблеми молоді та більша перспектива мудрості та управління. - 2019. - № 1. - С. 273-281.
- 24.Методичні рекомендації з розроблення положень про структурні підрозділи соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій : наказ Міністерства соціальної політики України № 741. – Режим доступу : <http://mlsp.kmu.gov.ua>.

25. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2019. – 248 с.
26. Ничипоренко С. В Молодіжна сімейна політика в Україні / С. В. Ничипоренко. – Умань : Видавець «Сочінський», 2021. – 217 с.
27. Ноур А. М. Особливості становлення та розвитку молодих сімей в Україні / А. М. Ноур // Укр. центр політ. менеджменту. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=8&n=50&c=1076>.
28. Ноур А. М. Особливості становлення та розвитку молодих сімей в Україні / А. М. Ноур // Укр. центр політ. менеджменту. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=8&n=50&c=1076>.
29. Пірен М. Молода сім'я в сучасному українському суспільстві : стан та проблеми / М. Пірен, А. Ясенова // Політологія. Психологія. Комунікації. Укр. наук. журн. – 2018. – № 4. – Режим доступу : http://www.socialscience.com.ua/зміст/14_№4%202011.
30. Про затвердження Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла : постанова Кабінету Міністрів України № 853. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/853-2003-%D0%BF>.
31. Про Програму розвитку сімейної та гендерної політики у Сумській області на 2012-2021 роки : рішення Сумської обласної ради від 3 лютого 2012 р. № 241-11/VI. – Режим доступу : <http://oblrada.dp.ua/decisions/27/746>.
32. Про сприяння розвитку молодіжного житлового будівництва : постанова Кабінету Міністрів України № 369. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/369-92-%D0%BF>.
33. Семенець-Орлова І. А. Практика сімейної політики у Європейському Союзі та деякі соціальні ініціативи Європарламенту / І. А. Семенець-Орлова. –

Режим

доступу:

http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Politologia/74869.doc.htm.

34. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій / Н. Черниш. – Л. : Львів. нац. ун-т ім. І.

Франка. – 543 с. – Режим доступу : <http://www.sociology-lnu.org.ua>.

35. Чеховська І. В. Світовий досвід сімейної політики / І. В. Чеховська // Наук.

вісн. Нац. ун-ту ДПС України (економіка, право). – № (49). – 2018. – С. 161 –

170. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/2010_2/Chehovska.pdf.

ДОДАТКИ

Додаток А

ІБ автора	Сутнісна характеристика
В. Барабаш, О. Шаповал, А. Матвієнко	«Молодіжна політика – це цілісна державна політика, проведення якої повинно охоплювати всі елементи — від принципів формування та планування цілого комплексу соціально- економічних заходів в інтересах молоді і всього суспільства до виділення правових, матеріальних, організаційних гарантій її здійснення на практиці»
В. Криворученко	«Молодіжна політика – це сукупність дій всіх державних і громадських інституцій, проте кожен її суб'єкт, соціальна інституція здійснює її диференційовано, відповідно до своїх потреб і можливостей з урахуванням місцевих умов»
В. Лісовський	«Молодіжна політика – це система заходів із «завоювання», утримання і підтримки певного соціального (економічного, правового, політичного, етнічного, культурологічного, тощо) статусу групи молоді, яка через ті або інші причини виявлялася або може виявитися у перспективі в скрутному, обмеженому становищі в порівнянні з іншими групами (верствами) населення і при цьому лише власними силами зможе поліпшити своє становище»
Л. Пал	«Молодіжна політика – це напрям дії або утримання від неї, обраний державними органами для розв'язання певної проблеми»
І. Гайванович	«Молодіжна політика – це, по-перше, система ідей, теоретичних положень про місце і роль молодого покоління в суспільстві; по-друге, це практична діяльність суб'єктів такої політики: громадських організацій та інших соціальних інститутів щодо реалізації цих ідей, положень і директив з метою формування і розвитку молоді, реалізації творчих потенціалів в інтересах будівництва нового суспільства»
М. Перепилиця	«Молодіжна політика – це комплексне явище, що є результатом практичної, науково-теоретичної, ідеологічної та іншої діяльності соціальних інституцій стосовно молоді»
І. Ільїнський	«Молодіжна політика – це, по-перше, система ідей, теоретичних положень про роль і місце молодого покоління, по-друге, це практична діяльність суб'єктів такої політики: держави, громадських організацій та інших соціальних інститутів щодо реалізації цих ідей, положень і директив з метою формування і розвитку молоді»
А. Данилов	«Молодіжна політика – це напрямок діяльності держави, мета якої – створення необхідних соціально-економічних, організаційних умов і гарантій для соціального становлення і розвитку молоді, реалізація творчого потенціалу молодого покоління в інтересах розвитку суспільства».
А. Головенько	«Молодіжна політика – це комплексне явище, яке є результатом практичної, науково-теоретичної та іншої діяльності інституцій стосовно молоді»
К. Плоский	«Молодіжна політика – процес розкриття творчого потенціалу особистості»
Є. Бородін	«Молодіжна політика – це комплекс теоретичних, концептуальних положень про завдання суспільства, держави, суспільних інститутів щодо соціалізації, підтримки, сприяння соціальному становленню молоді та практична діяльність політичних і суспільних суб'єктів, спрямована на розв'язання проблем молодого покоління в цілому або його окремих категорій»
Т. Коломоєць, Д. Андреева	«Молодіжна політика – це політика, що здійснюється в суспільстві в усіх сферах життєдіяльності молоді як в її інтересах, так і в інтересах суб'єктів молодіжної політики»

АНОТАЦІЯ

Марченко В.К. Механізми реалізації державної молодіжної політики в Україні. Випускна кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування». Державний торговельно-економічний університет, 2023.

У випускній кваліфікаційній роботі йдеться про особливості функціонування молодіжних організацій України. Визначено та виділено основні твердження науковців щодо сутності поняття «молодіжна політика», приведено узагальнене трактування характеристики цього терміна. Здійснено аналіз нормативно-правових актів українського законодавства, що регулює цю сферу діяльності у країні. Розкрито сутність принципів, на які спрямовано здійснення молодіжної політики, та визначено, що це певні закономірності, які враховуються під час вжиття заходів, які безпосередньо спрямовані на виконання молодіжної політики на всіх етапах її реалізації. Визначено, що сьогодні в Україні діють три пріоритетні напрями в молодіжній політиці. З огляду на аналіз основних принципів молодіжної політики визначено низку кроків, які слід здійснювати на шляху створення на місцях та в новостворених об'єднаних територіальних громадах умов розвитку та самореалізації молоді.

SUMMARY

Marchenko V.K. Mechanisms of implementation of state youth policy in Ukraine. Graduation qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 281 "Public management and administration" educational program "Public management and administration". State University of Trade and Economics, 2023.

The graduation thesis deals with the peculiarities of the functioning of youth organizations of Ukraine. The main statements of scientists regarding the essence of the concept of "youth policy" are defined and highlighted, and a generalized interpretation of the characteristics of this term is provided. An analysis of normative legal acts of Ukrainian legislation, which regulates this field of activity in the country, was carried out. The essence of the principles aimed at the implementation of the youth policy was revealed, and it was determined that these are certain patterns that are taken into account when taking measures that are directly aimed at the implementation of the youth policy at all stages of its implementation. It was determined that there are three priority directions in youth policy in Ukraine today. Taking into account the analysis of the main principles of youth policy, a number of steps have been determined that should be taken in order to create conditions for the development and self-realization of youth in the localities and in the newly created united territorial communities.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу Марченко Вікторії Кирилівни
на тему: «Механізми реалізації державної молодіжної політики в Україні»

виконаної на здобуття ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
у Державному торговельно-економічному університеті

Представлена на рецензію випускна кваліфікаційна робота носить актуальний характер, вирізняється своєчасністю, оскільки присвячена питанням молодіжної політики територіальних громад, розташованих в малих містах і сільській місцевості, на прикладі Сумської міської територіальної громади, яка є прикладом успішної спроможної територіальної громади із ефективною молодіжною політикою.

У процесі аналізу автором використовувались метод аналізу, синтезу, індукції та дедукції, порівняння, графічні методи, які дали змогу отримати синтезоване уявлення про досліджуваний об'єкт і водночас наочно показати його складові.

Метою дослідження являється можливість обґрунтувати особливості створення і впровадження національної молодіжної політики, а також розроблення «дорожньої карти» підвищення рівня розвитку молодіжної політики. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, переліку посилань на використані інформаційні джерела.

Перший розділ характеризує формування молодіжної політики в Україні, а також ефективності реалізації молодіжної політики на прикладі ДМП.

У другому розділі висвітлюються перспективи застосування закордонного досвіду у формуванні та реалізації молодіжної політики, а також розроблено «дорожню карту» реалізації заходів щодо подальшого розвитку молодіжної політики територіальної громади, що дає можливість визначити напрями подальшого розвитку Сумської міської ОТГ. Результати проведеного дослідження можуть бути використані об'єднаними територіальними громадами, які тільки почали шлях розвитку молодіжної політики.

Випускна кваліфікаційна робота відповідає вимогам, виконана у повному обсязі і заслуговує на позитивну оцінку, а її автор Марченко Вікторія Кирилівна на отримання кваліфікації бакалавра відповідно до обраної спеціальності.

Рецензент

**Директор Комунального закладу
"Фізкультурно-спортивний клуб
"Макарівська громада" Макарівської
селищної ради
Олександр БОГДЮК**

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

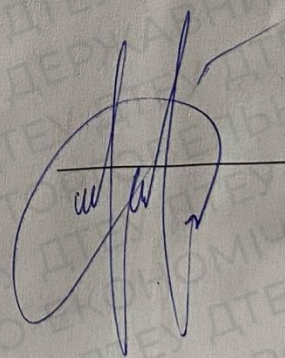
Заява

Я, Марченко Вікторія Кирилівна

(ПІБ), повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Механізми реалізації держ. молодіжної політики в Україні» міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах.
Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«» _____ 2023 року

_____ (підпис)

Згода

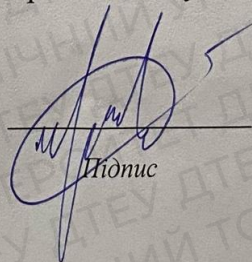
Я, Марченко Вікторія Кирилівна,

цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему:
“Механізми реалізації державної молодіжної політики в Україні”
несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у
роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком
випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую,
що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового
користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною
раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний
депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в
базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« » _____ 2023 року

Підпис

(Марченко В.К.)
Прізвище, ініціали